

Rapport Nr. 0104

Nota

Proefsleuvenonderzoek

Kasterlee, Kattenhagenstraat
Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies	2
2.1	Aanleiding vooronderzoek	2
2.2	Resultaten proefsleuvenonderzoek	2
2.3	Impactbepaling van de geplande werken	2
2.4	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen.....	3
3	Programma van maatregelen	3
3.1	Vraagstelling en onderzoeksdoelen.....	5
3.2	Onderzoeksstrategie, methode en technieken.....	6
3.3	Contextgebonden bepalingen	7
3.4	Selectie vondsten.....	7
3.5	Staalname	8
3.6	Metaaldetectie	8
3.7	Criteria	8
3.8	Duur en fasering opgraving.....	9
3.9	Kostenraming	9
3.10	Personeelseisen	9
3.11	Risicoanalyse en remediëring	10
3.12	Deponeren archeologisch ensemble	10
4	Lijst met figuren	11

1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2018-136
Projectcode Onroerend Erfgoed		2019C86
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Kasterlee
	Deelgemeente	Lichtaart
	Straat	Kattenhagenstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Kasterlee
	Afdeling	2
	Secie	C
	Percelen	167C, 175G, 144A
Coördinaten	Noordoost	X: 187813.354286166 Y: 212524.776077069
	Noordwest	X: 187710.385619078 Y: 212460.892375237
	Zuidoost	X: 187854.595663297 Y: 212402.399703095
	Zuidwest	X: 187789.364204043 Y: 212274.901850916
Oppervlakte plangebied		18645 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 5000 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 Gemotiveerd advies

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor de geplande bouw van een tennishal en de aanleg van tennisvelden en een petanquezone aan de Kattenhagenstraat te Kasterlee. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

2.2 Resultaten proefsleuvenonderzoek

Op basis van het bureauonderzoek werd er een hoge archeologische verwachting op sites uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen toegeschreven aan het plangebied. Het proefsleuvenonderzoek heeft deze verwachting volledig ingewilligd.

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem werden 21 sporen aangetroffen. Het betreft onder andere paalkuilen en kuilen. Deze archeologische sporen manifesteren zich op twee archeologische niveaus. Het eerste archeologische niveau is terug te vinden net onder het plaggendeck, in de top van de verbruiningshorizont, op ca. 20,5 tot 20,6 m +TAW (60-70 cm beneden het maaiveld). Het tweede archeologische niveau is terug te vinden in de top van de C-horizont, op ca. 19,9 tot 20,4 m +TAW (ca. 1-1,3 m beneden het maaiveld). Mogelijk is er sprake van meerdere archeologische perioden. In één van de sporen op het eerste archeologische niveau werd één klein fragment reducerend aardewerk aangetroffen. Deze scherf dateert vermoedelijk uit de volle of late middeleeuwen. Mogelijk zijn de sporen op het eerste archeologische niveau eveneens in deze periode te dateren. Verspreid over het terrein zijn ook enkele losse vondsten aangetroffen. Hierbij waren twee scherven (één vondstnummer) gemagerd met chamotte en een weinig organisch materiaal. Gelet op het uiterlijk van deze scherven en de magering, kan een datering in de ijzertijd vermoed worden. De overige scherven bestaan uit een zeer zandig baksel waardoor deze scherven vermoedelijk recenter, in de vroege middeleeuwen te dateren zijn. In deze periode komt handgevormd aardewerk in de regio rond Kasterlee veelvuldig voor. Dit kenmerkt zich echter vaak door de aanwezigheid van rode inclusies. Deze zijn bij de aangetroffen scherven afwezig.

Op basis van de aangetroffen vondsten en de stratigrafische context zal er vermoedelijk een archeologische site uit meerdere periodes aanwezig zijn. De exacte aard, omvang en datering is nog niet gekend. Mogelijk betreft het nederzettingssites uit de metaaltijden, vroege middeleeuwen en volle of late middeleeuwen.

2.3 Impactbepaling van de geplande werken

De opdrachtgever plant op het terrein een nieuwe tennishal. Deze tennishal heeft een oppervlakte van 2562 m². Deze tennishal wordt gefundeerd op een maximale diepte van 150 cm beneden het maaiveld. Binnenin de tennishal wordt een vloeropbouw met een dikte van 50 cm voorzien. In de directe omgeving van het gebouw worden een septische put, regenwaterput en de nodige nutsvoorzieningen aangelegd. De exacte locatie aard, en omvang is nog niet gekend. De tennishal wordt gefundeerd tot een diepte van ca. 150 cm beneden het maaiveld. De bouw van deze tennishal heeft een versturende impact op het eventuele archeologische bodemarchief.

2.4 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Kasterlee, Kattenhagenstraat leverde archeologische relevante vondsten of sporen op. Verspreid over het gehele terrein werden in totaal 21 archeologische sporen aangetroffen. Hierbij zijn de sporen voornamelijk in de noordelijke en oostelijke zone van het plangebied te situeren. Aangezien er in de ruime omgeving van het plangebied nagenoeg geen archeologische sites gekend zijn, is er een sterk potentieel op kennisvermeerdering aanwezig. Een archeologisch onderzoek, met name een vlakdekkende opgraving, over een oppervlakte van 1240 m², is noodzakelijk.

3 Programma van maatregelen

Uit bovenstaande gegevens adviseert J. Verrijckt Bvba een vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving.

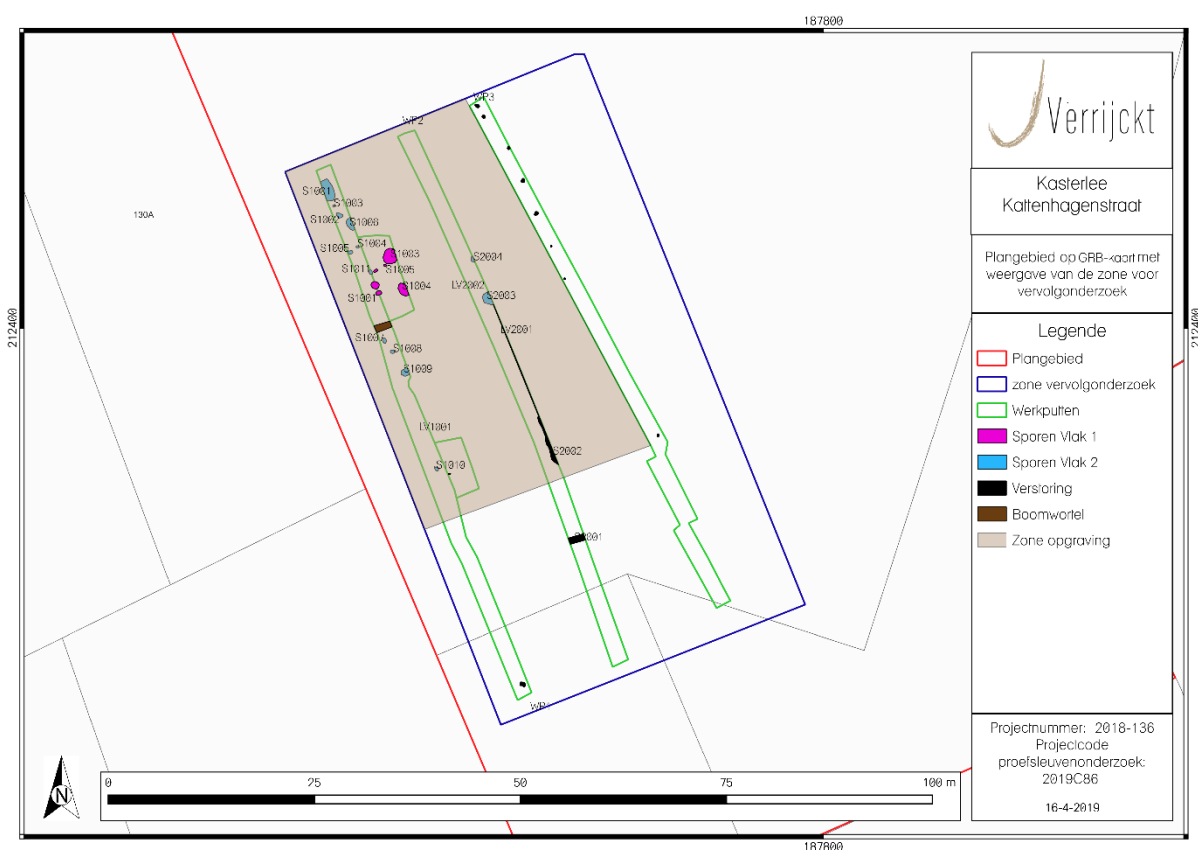
Het proefsleuvenonderzoek te Kasterlee, Kattenhagenstraat leverde archeologische relevante vondsten of sporen op. Verspreid over het gehele terrein werden in totaal 21 archeologische sporen aangetroffen. Aangezien de ruime omgeving van het plangebied sterk bebouwd is en er nagenoeg geen archeologische sites gekend zijn, is er een sterk potentieel op kennisvermeerdering aanwezig. Een archeologisch onderzoek, met name een vlakdekkende opgraving, over de gehele oppervlakte van het plangebied is noodzakelijk. Hierbij dienen twee archeologische niveaus onderzocht te worden.

De totale oppervlakte hiervan bedraagt circa 1240 m².

Mogelijk strekt de archeologische site zich verder uit in noordelijke en westelijke richting. Hierdoor kan verwacht worden dat ten noorden van de onderzochte zone, op de locatie waar nieuwe tennisvelden en een verhardingen gecreëerd worden. Hier worden twee tennisvelden voorzien met een gezamenlijke oppervlakte van 1188 m². Deze tennisvelden hebben een maximale opbouwdikte van 50 cm beneden het huidige maaiveld. Aan de uiterst westelijke rand van het plangebied wordt een nieuwe toegangsweg gecreëerd. Deze weg heeft een totale oppervlakte van 350,9 m². Rondom het tennisplein wordt een verharding in poreuze steentjes aangelegd met een oppervlakte van 620 m². De exacte opbouw dikte van deze inrit en verharding in poreuze steentjes bedraagt maximaal 50 cm beneden het huidige maaiveld. Aan de zuidoostelijke rand van het plangebied wordt een nieuw patanqueveld aangelegd met een totale oppervlakte van 108 m². De maximale opbouwdikte bedraagt 50 cm beneden het huidige maaiveld. Deze bodemingrepen zijn beperkt tot 50 cm beneden het maaiveld. Aangezien een eventueel archeologisch niveau zich 70 cm beneden het maaiveld bevindt, is er sprake van een bufferzone van 20 cm onder deze bodemingrepen. Hierdoor is behoud in situ mogelijk. Er dienen echter enkele voorwaarden nageleefd te worden bij de geplande werkzaamheden. Om te garanderen dat eventuele archeologische sites niet verstoord worden, mag niet afgeweken worden van de bouwplannen zoals opgenomen in deze archeologienota. Tevens dient er op toe gezien te worden dat zware machines zoals vrachtwagens, graafmachines etc. . . niet over de afgegraven niveaus rijden. Hierbij wordt eventuele compactering van archeologische sporen en het vernietigen van archeologische sporen bij het wegzakken van deze machines, voorkomen. Concreet wil dit zeggen dat eventuele nieuwe lagen en structuren steeds voor zich uit geplaatst moeten worden. Zware machines mogen niet in de uitgegraven zone rijden om eventuele lagen en structuren op de uitgegraven grond te trekken. Men mag enkel de uitgegraven zone betreden indien er een eerste laag van 20 cm is aangebracht waarop zware machines kunnen rijden. Indien tijdens

de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

In de directe omgeving van het gebouw worden een sepiische put, regenwaterput en de nodige nutsvoorzieningen aangelegd. De exacte locatie, aard, en omvang is nog niet gekend. Deze nutsvoorzieningen dienen geplaatst te worden in een zone waar de archeologische opgraving uitgevoerd gaat worden, of waar op basis van de resultaten uit het proefsleuvenonderzoek is gebleken dat er geen archeologische site aanwezig is. Hierdoor kunnen de regenwaterput en nutsvoorzieningen ten oosten van het gebouw, in de lager gelegen zone, aangelegd worden. Hierdoor worden er geen archeologische waarden verstoord.

Figuur 1: Plangebied met weergave vervolgonderzoek¹

¹ CAI 2018

3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De vlakdekkende opgraving heeft tot doel uitspraken te doen over de aard, omvang en datering van de archeologische site.

Bij het verder archeologisch onderzoek dienen volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

Landschappelijk kader:

- Welke bodemhorizonten worden in de profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?
- Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?
- Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en de archeologische sporen?
- Hoe zag het landschap er tijdens de verschillende bewonings- en gebruiksfasen uit?
- Heeft de bodem of het landschap een invloed gehad op het landgebruik en de landinrichting?
- Zijn er doorheen de tijd, veranderingen op getreden in het landschap en het landschapsgebruik? Zijn deze veranderingen veroorzaakt door de mens?
- Wanneer zijn de stuifzanden afgezet?
- Zijn er aanwijzingen voor het menselijk ingrijpen om de stuifzanden tegen te gaan?
- Hoe is de verbruining ontstaan, is hiervoor een bodemkundige en/of landschappelijke verklaring mogelijk?

Nederzetting:

- Wat is de aard van vindplaats?
- Is de begrenzing van de nederzetting bereikt? Zoja; waar bevindt zich deze begrenzing en hoe manifesteert zich deze?
- Wat is de datering van de nederzetting en zijn er meerdere fases te herkennen?
- Is er sprake van een ruimtelijke inrichting van het landschap waarbij bepaalde zones een bepaalde functie kenden of toebehoorden aan één erf?
- Zijn er gebouwplattegronden aanwezig? Zoja; tot welk type behoren deze gebouwplattegronden? Zijn er uitspraken te doen omtrent datering, functie, constructie en gebruik?
- Zijn er andere sporen, structuren of vondsten die wijzen op de aanwezigheid van een nederzetting of activiteiten die rechtstreeks verband houden met deze nederzetting?
- Zijn er sporen aanwezig die verband houden met een specifieke ambacht?

Materiële cultuur:

- Tot welke vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
- Zijn er uitspraken te doen omtrent typologie, functie en datering van de vondsten?
- Zijn de vondsten van lokale oorsprong of wijzen deze op (handels)contacten met andere gebieden?
- Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de gebruikers?

Aanbevelingen:

- Welke onderzoeken kunnen in de toekomst de kennis van de site uitbreiden?
- Zijn er vondsten die conserveringsmaatregelen nodig hebben zodat deze voor de toekomst bewaard kunnen blijven?

3.2 Onderzoeksstrategie, methode en technieken

Er dient een vlakdekkende opgraving te worden uitgevoerd over de gehele oppervlakte van het plangebied. In totaal dient er 1240 m² onderzocht te worden door in twee archeologische niveaus. Het eerste archeologische niveau is terug te vinden net onder het plaggendek, in de top van de verbruiningshorizont, op ca. 20,5 tot 20,6 m +TAW (60-70 cm beneden het maaiveld). Het tweede archeologische niveau is terug te vinden in de top van de C-horizont, op ca. 19,9 tot 20,4 m +TAW (ca. 1-1,3 m beneden het maaiveld). Er wordt aangeraden om de werkputten zo groot mogelijk aan te leggen. Hierdoor kunnen eventuele relaties met sporen het beste bekeken worden en kunnen eventuele structuren volledig vrij gelegd worden. Men moet er echter op toezien dat de werkputten niet te groot worden, zodat de sporen niet degraderen onder weersinvloeden of geplunderd worden. Waar nodig kunnen de werkputten lokaal uitgebreid worden om sporen volledig vrij te leggen of om structuren in één keer te kunnen onderzoeken.

Bij het aanleggen van de werkputten en het terug dichten dient men steeds toe te zien dat de boven- en ondergrond gescheiden blijven.

Opgelegde opgravingsvlakken mogen niet betreden worden met kraan of ander zwaar materiaal. Alle aangetroffen sporen worden dagelijks geregistreerd, opgemeten en gefotografeerd. Voordat de sporen verder onderzocht worden door middel van couperen, dient er een opmetingsplan van de verschillende sporen aanwezig te zijn. Hierdoor worden eventuele relaties tussen sporen en structuren beter herkend.

Verspreid over het terrein worden voldoende profielen aangelegd om de landschappelijke ontwikkelingsgeschiedenis te achterhalen. Tevens moet de relatie tussen landschap, bodem en sporen duidelijk worden. Waar nodig wordt een aardkundige ingeroepen om de bodemprofielen te registreren.

In de Code van Goede praktijk, hoofdstuk 14 en 15 staan de specifieke vereisten voor een opgraving en rapportage neergeschreven. Deze dienen ten allen tijde gevolgd te worden.

3.3 Contextgebonden bepalingen²

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden stuifzanden en verbruiningshorizonten waargenomen. Er dienen minstens twee haaks op elkaar staande profielen te worden aangelegd die de gehele lengte en breedte van het plangebied beslaan. Teneinde een goed beeld te verkrijgen van de bodemopbouw, stuifzanden en verbruiningshorizonten. Hierbij kan eveneens de interne structuur van het plaggendek bekeken worden. Er dienen eveneens OSL-dateringen genomen te worden en er dient gekeken te worden of bepaalde horizonten in aanmerking komen voor palynologisch onderzoek. In deze lange profielen kan hiervoor de geschikte locatie gezocht worden. Volgende staalnames en analyses dienen uitgevoerd te worden om het bodemkundige en landschappelijke luik te analyseren:

- Minimaal 1 OSL datering op het stuifzand. Hierbij dient de staalname te gebeuren op een zuivere laag.
- Minimaal 1 OSL datering op de verbruiningslaag indien er aanwijzingen zijn voor bewerking in deze verbruiningslaag (ploegen, spitten) kan er geopteerd worden om meerdere dateringen uit te voeren.
- Minimaal 1 OSL datering op de onderste laag van het plaggendek
- Minimaal 1 OSL datering op sporen van beddenbouw, indien deze worden aangetroffen
- Indien er stabilisatiehorizonten worden aangetroffen in het stuifzand dient er een palynologisch onderzoek uitgevoerd te worden
- Er worden nog 4 OSL dateringen voorzien die, indien uit de bodemkundige analyse blijkt dat deze noodzakelijk zijn, uitgevoerd kunnen worden

Indien er structuren aanwezig zijn die doorlopen voorbij de grondwatertafel, dient er bronbemaling geplaatst te worden alvorens deze te couperen. Bij het onderzoeken van dergelijke sporen worden de nodige veiligheidsmaatregelen genomen door de projectleider.

3.4 Selectie vondsten

Indien er tijdens de opgraving vondsten worden aangetroffen, hetzij bij de aanleg van het vlak, couperen en afwerken van sporen of het aanleggen van profielen, worden al deze sporen geregistreerd en verzameld. Aangezien de vondsten, aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek, zeer broos waren, wordt er actief en voorzichtig op zoek gegaan naar vondsten in de aangetroffen sporen.

² Mailcorrespondentie Jan Bastiaensen 15 april 2019, Beerten et al. 2012 en 2014, Wallinga et al 2013, Theuws et al. 2011.

3.5 Staalname

Ten einde de onderzoeksvragen gedegen te beantwoorden en inzicht te krijgen in de aard en datering van de archeologische site en het omringende landschap dienen er tijdens het veldwerk staalnames te gebeuren. Onderstaande vermoedelijke hoeveelheden worden ingeschat om voldoende inzicht te verkrijgen in de archeologische site:

	VH
Waardering	
waardering 14c	10
waardering dendrochronologie	2
waardering macroresten	2
waardering pollenstalen	4
waardering OSL-datering	8
Analyse en datering	
14c datering	5
macroresten	1
pollenanalyse	2
dendrochronologie	1
OSL-datering	8
Conservatie	2

De veldwerkleider beslist hoe de staalnames gebeuren en of hierbij de hulp nodig is van een natuurwetenschapper. Hoofdstuk 20 in de Code van de Goede Praktijk bespreekt het natuurwetenschappelijke onderzoek bij opgravingen. Ook het assessment van de staalnames gebeurt volgens de Code van Goede Praktijk. Voor aanvang van de staalnames neemt de erkend archeoloog contact op met de labo's die de analyse gaan uitvoeren. Hierbij wordt gekeken welke methode van staalname gehanteerd moet worden en of dat de staalname uitgevoerd kan worden door de erkend archeoloog, dan wel door de natuurwetenschapper.

3.6 Metaaldetectie

Alle aangelegde vlakken en storthopen worden met de metaaldetector gecontroleerd. Tevens worden alle sporen nauwkeurig afgezocht met de metaaldetector. Hierbij dient elke laag van 10-15 cm opnieuw afgezocht te worden, ten einde eventuele metalen voorwerpen op te sporen voordat deze aan het licht komen. Waar nodig wordt de onderzoeksmethodiek aangepast om het metalen voorwerp in blok te lichten. De te gebruiken metaaldetector beschikt over een functie voor metaaldiscriminatie en een functie om storende achtergrondsignalen te onderdrukken of te filteren. Vondsten die ingezameld worden bij het aanleggen van het vlak en die niet aan een spoor toegeschreven kunnen worden, worden op het vlakplan aangeduid met een uniek vondstnummer.

3.7 Criteria

Het onderzoeksdoel kan als volledig aanschouwd worden als het gehele terrein vlakdekkend onderzocht is. Tevens dienen alle onderzoeksvragen beantwoord te worden. Alle vondsten en artefacten worden verpakt en geconserveerd om een degelijke bewaring te garanderen.

Indien tijdens het veldwerk van de voorgestelde methode wordt afgeweken, dient dit uitvoerig beschreven en verantwoord te worden in het archeologierapport. In se is een afwijking van de hierboven neergeschreven methodiek enkel mogelijk indien de opgraving niet kan uitgevoerd worden in veilige omstandigheden. Hierbij staat de veiligheid van de archeoloog en zijn directe omgeving (inclusief gebouwen, bomen, afsluitingen etc.) steeds centraal. Indien de aanpak dient te worden aangepast tijdens het veldwerk, dienen alle betrokken partijen hiervan op de hoogte te worden gebracht.

3.8 Duur en fasering opgraving

De uitvoering van het veldwerk wordt geraamd op ca. 50 mandagen. Hierbij worden de benodigde werkputten aangelegd, alle sporen geregistreerd, ingemeten, onderzocht en afgewerkt. Het aantreffen van diepgaande structuren zoals een waterput of waterkuil kan leiden tot een extra veldwerkdag per aangetroffen structuur.

De minimale personeelsbezetting wordt geraamd op 1 veldwerkleider, 1 assistent-archeoloog en 1 archeologische medewerker. Waar nodig kan de veldwerkleider evalueren of het team aangevuld moet worden. Een bodemkundige dient minimaal 2 veldwerkdagen aanwezig te zijn om de profielen te registreren, te documenteren en in overleg met de veldwerkleider te beslissen welke locaties het meeste geschikt zijn voor staalnames.

De verwerking en assessment van de resultaten en rapportage wordt door de veldwerkleider en assistent-archeoloog uitgevoerd. Specialistische onderzoeken worden respectievelijk door de desbetreffende specialisten geschreven. Het tijdsbestek nodig voor waardering en analyse van de natuurwetenschappelijke onderzoeken zijn afhankelijk van de planning van het uitvoerend labo.

3.9 Kostenraming

De uitvoering van archeologisch onderzoek inclusief rapportage wordt geschat op een kost van € 40.000 excl. BTW. Voor het natuurwetenschappelijk onderzoek wordt een bedrag van € 18.000 excl. BTW voorzien. Er dient tevens rekening te worden gehouden met stelpost voor onvoorzien natuurwetenschappelijk onderzoek. Deze stelpost bedraagt 10 % van het voorziene natuurwetenschappelijk onderzoek, namelijk € 1.800 excl. BTW. In deze kostenraming zijn géén kosten voorzien voor grondbemaling, werfvoorzieningen en het opgraven van diepgaande sporen zoals waterputten.

3.10 Personeelseisen

Het opgravingsteam moet minstens bestaan uit een erkend archeoloog (veldwerkleider) en een archeoloog-assistent. Het team dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek dient te bestaan uit een erkend archeoloog die als veldwerkleider optreedt. Deze persoon beschikt over minstens 100 werkdagen opgravingservaring op landelijke sites in de Kempen. Tevens moet de veldwerkleider beschikken over minstens 50 dagen veldwerkervaring op sites uit de metaaltijden op een zandleembodem. De archeoloog-assistent dient minstens 50 dagen veldwerkervaring te hebben.

De erkende archeoloog heeft de autoriteit over de uitvoering van het gehele project en staat in voor onder meer de meldingen van de aanvang van opgraving, het indienen van het archeologierapport en het eindverslag, het beheren van archeologische ensembles tijdens het onderzoek en het overdragen van archeologische ensembles aan het einde van het onderzoek.

Alle activiteiten die ontplooid worden in het kader van een archeologisch onderzoek door de erkende archeoloog, zijn werknemers of medewerkers, of zijn onderaannemers tijdens dienstverband valt onder de eindverantwoordelijkheid van de erkende archeoloog. Hij is aansprakelijk voor het goede verloop van het onderzoek en het naleven van de decretale bepalingen en de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk.

De bodemkundige moet minimaal 20 projecten in de Kempen uitgevoerd hebben. Hoofdstuk 21 uit de Code Goede Praktijk bespreekt de inzet van een aardkundige bij opgravingen.

Andere specialisten zoals natuurwetenschappers, fysisch antropologen, conservatoren en materiaalspecialisten worden ingeroepen wanneer de erkend archeoloog beslist dat hun inzet noodzakelijk is.

3.11 Risicoanalyse en remediëring

Voor aanvang en tijdens de opgraving dienen maatregelen genomen te worden om de risico's voor archeologen te beperken.

Zo dient vervuiling voor aanvang van de werken gemeld te worden door de opdrachtgever. Indien er vervuiling aanwezig is, dient onderzocht te worden of deze vervuiling de gezondheid kan schaden en welke maatregelen nodig zijn om de invloed op de archeologen te beperken.

Tevens dient er ten alle tijden rekening worden gehouden met veilige werkomstandigheden. Deze veilige werkomstandigheden zijn de verantwoordelijkheid van de erkend archeoloog en het volledige team. Zo dient er steeds een minimale buffer van 2 meter behouden worden van schuttingen, gebouwen of andere constructies. Bij het uitgraven van sporen, dieper dan de grondwaterstand of met onstabiele grondlagen, dient er steeds onder een hoek van 45 graden afgegraven te worden. Tevens dient de archeoloog steeds een veilige vluchtweg te hebben indien er grondverzakkingen zouden optreden. Indien de erkend archeoloog beoordeeld dat bepaalde sporen niet onderzocht kunnen worden vanwege deze onveilige situaties mag hij de werkzaamheden staken. Dit dient nadien verantwoord te worden in het rapport.

3.12 Deponeren archeologisch ensemble

De resultaten van de opgraving, bestaande uit date, vondsten en het archeologische ensemble, blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na afronding van het onderzoek kan dit ensemble overgedragen worden aan een erkend depot. Dit in overeenkomst met de opdrachtgever. Indien er geen erkend depot verantwoordelijk is voor de regio, kan een afspraak gemaakt worden met het uitvoerend bedrijf voor opslag.

4 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied met weergave vervolgonderzoek.....	4
---	---